

byplanlægning m.v. er nemlig opstået gradvis og ad hoc eller ud fra langsigtede hensyn, der ikke længere er i overensstemmelse med det mål at nå en bæredygtig udvikling. Det samme gælder i endnu højere grad for sektorpolitikker på områder som energi, transport, industri og landbrug, hvor adskillige valg, der blev truffet i 1950'erne og 1960'erne bør tages op til gennemgribende revision.

d) Alle politiske henstillinger på kort sigt med henblik på at komme ud af den nuværende recession bør rumme et første skridt i retning af den ovenfor omtalte politiske nyorientering. Desuden kan der i samme langsigtede perspektiv skabes betydelige beskæftigelsesmuligheder i miljøinfrastruktur, energieffektivitetsforbedringer, anlæg af naturområder til fritidsformål og rensning af forurenede grunde.«

b) Her foreslås Østersøregionen som case-område til illustration af effekten på luft- og vandforureningen, dersom alle landene rundt om Østersøen får samme trafikmængde og -sammensætning som Danmarks og samme »effektivitet« i landbrugsproduktionen. Også situationen i ulande bør beskrives.

c) Her kan f.eks. betydningen af ombygning og fornyelse af boligmassen til en mere ressourceøkonomisk, herunder energibesparende, boligmasse belyses. – Betydningen af en udbygning af jernbanedriften. – Betydningen af benzinpriser på f.eks. 12 kr. pr. liter. – Betydningen for beskæftigelsen af forceret jordrensning og udbygning med alternativ energi. Både effekten i Danmark og effekten i forhold til eksporten skal belyses.

d) Der skal opstilles en model for en ny type servicesamfund, hvor vanerne er ændret, så det ikke måles efter den samme forbrug og kasser-mentalitet som industrisamfundet. Svaret på »Miljø og samfunds« problemstilling skal forsøges givet: »Der er imidlertid ikke noget, der tyder på, at dette servicesamfund i sig selv er et mindre ressourcekrævende og mindre miljøbelastende samfund. Indtil videre er udviklingen af servicesamfundet foregået hånd i hånd med en stigende materiel produktion.« – En problemstilling der illustreres af, at f.eks. Californien (der er langt i retning af en bestemt type servicesamfund) har større forurening end hele Indien.

e) Det er afgørende, at der gennemføres en forsknings- og udviklingsindsats, der gør det muligt for ulande at »springe over« dele af vor forurenende produktionsmåde samt vore affaldsproducerende vaner. Her skal udtænkes lokalt/decentralt baserede udviklingsmodeller.

På energiområdet er det afgørende, at alternative energiformer udbygges lokalt på landsbyniveau med henblik på at kunne skabe en ny type udviklet samfund uden den voldsomme centralisering – f.eks. styret af centrale kraftværker m.m. – som præger de industrialiserede samfund. Et teknologisk gennembrud for solenergi vil være afgørende, men også de i Danmark kendte former for alternativ energi – vind, biogas m.m. – kan udvikles både i Danmark og i forhold til ulandene.

Ad 2:

Da det haster utrolig meget med at opstille driftbare modeller for en ny udviklingsretning, bør kommissionen kunne afslutte sit arbejde i løbet af en 2-årsperiode. Det skal i den forbindelse bemærkes, at regeringens vækstkommission skal afslutte sit arbejde inden den 1. april 1995. Dersom beslutningsforslaget gennemføres, vil kommissionen for en bæredygtig økologisk udvikling kunne afslutte sit arbejde ca. 1 år efter regeringens vækstkommission.

Ad 3:

Kommissionen skal straks nedsættes og aflevere sine første overvejelser i efteråret 1994. Da der både er tale om elementer, der forholdsvis hurtigt kan offentliggøres – f.eks. beskrivelsen af de nødvendige krav til ændringer ud fra miljøsynspunkter – samt elementer, der er betydelig vanskeligere – f.eks. om et servicesamfund kan indrettes, så det lever op til den økologiske nødvendighed – er det vigtigt, at der bliver tale om løbende offentliggørelser. Der bør også lægges vægt på høringer. Her bør det kunne lade sig gøre at samarbejde mellem denne kommission og den af regeringen nedsatte vækstkommission.

Ad 4:

Beslutningsforslaget indebærer, at der anvendes en blandet model med deltagelse af både eksperter og politikere. Denne model anvendes sjældent i Danmark. Når denne model foreslås, er det, fordi man naturligvis ikke kommer uden om, at et sådant emne er ganske politisk – specielt når et af de vigtigste formål er at opstille en *ny model* for samfundsudviklingen. Politikernes medvirken skal herved sikre, at en række af de konkrete forslag og overvejelser kommer til at indgå direkte i den politiske virkelighed, mens eksperterne skal sikre direkte overensstemmelse med den eksisterende globale viden om de nødvendige omstillinger. Det er vigtigt, at kommissionen sammensættes, så den afspejler, at denne *ny model* både